

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: Chelsea 3-3878

NO. 231. — ŠTEV. 231.

NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 2, 1931. — PETEK, 2. OKTOBRA 1931

VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX.

ANGLEŠKA POLICIJA JE IZZVALA NEZAPOSLENE

POLICISTI NA KONJIH SO SE ZAPODILI MED 40 TISOČ NEZAPOSLENIH DELAVCEV

Tekom spopada je bilo enoindvajset oseb nevarno ranjenih. — Divji poulični boji v Salfordu. — Demonstracije so se vršile pod vodstvom Johna McGoverna, ki je zastopnik delavske stranke v angleškem parlamentu. — Nezaposleni so reagirali na napad ter težko ranili več policistov. — V Salfordu je demonstriralo deset tisoč nezaposlenih.

GLASGOW, Škocija, 1. oktobra. — Tukajšnji nezaposleni so pred kratkim pozvali občinski svet, naj vložijo pri vladi oster protest proti krčenju podpore.

Ker se pa mestni očetje za ta poziv niso zmenili, so vpriporili nezaposleni — kakih trideset tisoč po številu — veliko demonstracijo.

Dasi so se povsem mirno obnašali, je mestna oblast poslala proti njim policiste na konjih.

Policisti so se zagnali med demonstrante in jih začeli pretepati. Nad dvajset oseb je bilo težko ranjenih, med njimi tudi dosti žensk in otrok. Lahko ranjenih jih je na stotine.

Demonstracijo je vodil John MacGovern, ki zastopa delavska stranko v parlamentu.

Zaščiteno od štirih svojih tovarišev, je korakal na čelu sprevoda, ki se je pomikal proti občinski hiši.

Ko je zahteval, naj ga spuste v občinsko posve-tovalnico, ga je neki policist brutalno napadel. To je demonstrante precej razburilo.

Oblasti se izgovarjajo, da so se bale, da bi nezaposleni navalili na občinsko hišo ter da so vsledte-ga poslale proti njim policiste na konjih.

Demonstranti, ki so dolgo časa ohranili mirno kri, niso mogli mirno gledati, kako policisti prete-pajo njihove tovariše.

Vrnili so jim milo za drago ter več policistov tako težko ranili, da so jih morali odvesti v bolnišnico.

Nato so stopile v akcijo policijske rezerve ter pregnale demonstrante v stranske ulice.

Dosti žensk, ki se niso mogle pravočasno rešiti v veže, je prišlo pod konjska kopita.

Popoldne so se zbrali nezaposleni v raznih delih mesta ter skušali vpriporiti nadaljne demonstraci-je, toda policija jim je prekrizala račune.

SALFORD, Lancashire, 1. oktobra. — Danes dopoldne je pred mestno hišo demonstriralo nad deset tisoč nezaposlenih proti krčenju podpore. Od-redba glede skrčenja podpore nezaposlenim je nam-reč danes stopila v veljavo.

Dosti oseb je bilo ranjenih, šestindvajset so jih pa aretirali.

LONDON, Anglija, 1. oktobra. — V poslanski zbornici je bila danes vložena predloga, ki se obra-ča proti profitirstvu.

Predloga zahteva, naj se vsakega trgovca, kate-remu se dokaže navijanje cen, kaznuje s trimeseč-nim zaporom in sto funtov šterlingi denarne globe.

Nadalje naj ima trgovska zbornica pravico uve-ljaviti izredne odredbe, če bi začelo hrane resno primanjkovati.

Novo volitve se bodo vršile najbrž 28. oktobra.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda
v Ameriki! — Naročajte ga!

Bezpravnost v premogovnem okrožju

OČE IN SIN OSUMLJENA UMORA

Dva osumljena morilca sta v zaporu v Floridi. — Odpotovala sta dan po zločinu. — Oče in sin.

HUNTINGTON, L. I., 1. okt. — Sodniki in državni pravdniki skušajo dobiti v roke "Doc" Ritchieja in njegovega sina, ker sta na sumu, da sta v noči 9. septembra umorila Benjamina P. Collingsa.

Načelnik policije v Daytona Beach, Fla., Charles J. Luke, je sinoči sporočil, da je v svrhu po-izvedovanja aretirala L. D. Rit-chieja, starega 51 let in njegovega 23 let starega sina Williama E. Ritchieja. Oba Ritchieja, ki sta delavca in katerih poglavitno o-pravilo je pobiranje clamsov, že 12 let prihajata vsako leto po ne-kaj mesecev v Daytona Beach in sta policijskemu načelniku oseb-no znana. Zadnjič sta zopet pri-šla pred štirimi dnevi.

"Doc" Ritchie, katerega prvo ime je Leslie in nosi pridevek "Doc" vsled svoje trditve, da je bil nekdanji živinski zdravnik, je odsoten od svojega doma v Nor-walk, Conn., že od četrta in nje-gov sin je istotako izginil skupno s svojim očetom.

Mrs. Lillian Collings iz fotogra-fije obeh ni mogla spoznati, ako bi bila morilec njenega moža. Rekla je, da ji morajo pokazati boljše slike obeh.

Ritchie, njegov sin William in William Smith so vsako jutro skupno lovili clamse in jegulje. Popoldne pa jih prodajali. Redno vsak dan so obedovali v vozni re-stavraciji Richard Raymonda.

Pred tremi tedni pa Smitha ni bilo več; lastnik restavracije je bil začuden. Ko je bilo v terek najdeno trulo nekega utopljenca, ki je imel na pasu zaponsko s-črko "S", je postal Raymond po-zoren. Včeraj se je Raymond pri-peljal v Huntington, da vidi, ako je bil utopljenec njegov nekdanji gost. Utopljenec pa je bil med tem časom že pokopan in coroner Gibson je bil vsled natančnega Raymondovega popisa utopljenca tako prepričan o njegovi identite-ti, da je izdal mrtvaški list na ime William Smith.

Dasiravno je dr. Vincent Mc-Aueliffe, ki je obduciral utop-ljenca, izjavil, da je bil v vodi največ 10 dni, vendar je mogoče, da je bil nekaj dni več, ker bi se vjemalo z dnevom, ko je bil vr-žen v morje Collings in sta mo-ričica trdila, da imata v čolnu še enega ranjenega tovariša. Ta to-variš je mogoče bil ravno najde-ni utopljenec, William Smith.

Avtopsija je pokazala, da je bil utopljenec udarjen na glavo, ravo tako kot Benjam. Collings. To-da udarec na glavo ni povzročil smrti, temveč je utonil kot B. P. Collings.

ŽENE NAJ NE DELAJO

WASHINGTON, D. C., 1. okt. Kongresnik Knutson iz Minne-sote je priporočil vladi, da odpu-sti vse omožene žene, ki nimajo otrok in naj da delo potrebnim.

PREPREČEN ATENTAT NA KEMAL PAŠO

Policija je aretirala dva člana armenske zveze, ki sta hotela usmrtiti turškega ministrskega predsednika.

ISTANBUL, Turčija, 1. okto-bra. — Tukajšnja policija je pre-prečila atentat na turškega mini-strskega predsednika Kemal pa-šo.

Kemal se je hotel vkrcati na parnik, ki bi ga odvedel na Gr-ško, toda vsled neobičajnega do-godka je imel parnik dve uri za-mude.

Eden atentatorjev, Verant po imenu, je ušel policiji ter se za-klenil v stranišče. Ko so vdrli vrata, so ga našli obešenega.

Njegov tovariš, Agopi po ime-nu, je pozneje priznal na policijski stražnici, da je član neke ar-menske tajne organizacije ter da je v družbi z Verantom namera-val usmrtiti Kemal pašo, kakor-hitro bi slednji stopil na grško obal.

PONAREJENI HOOVERJEVI ČEKI

RENO, Nevada, 1. oktobra. — Neki J. H. Dunlap je pri tukajš-njih trgovcih izmenjal več čekov s podpisom Herbert Hoover. Po-zneje se je izkazalo, da so bili če-ki ponarejeni.

Polijski načelnik Kirkley, je rekel: — Če so trgovci v Reno ta-ko ueumni, da grede na ta način na lim, pa naj bodo goljufan. Vendar pa policija išče Dunlapa.

FARMERJI VRAČAJO DENAR

WASHINGTON, D. C., 1. okt. Farmerji so plačali nad en milijon dolarjev od denarja, ki jim ga je vlada posodila za nakup semen in krme. Do 1. oktobra so farmerji plačali \$1,239,146. Skup-no posojilo vlade farmerjem zna-ša \$47,042,022.

ŽVIŽGANJE VELIKIH MOŽ

RIM, Italija, 1. oktobra. — Diktator Mussolini ima zelo mu-zikalična ušesa in tudi dobro žviž-ga. Tako zatrjuje profesor filo-zofije na New York vseučilišču, dr. Charles Gray Shaw, dasi kot trdi dr. Shaw, veliki možje nik-dar ne žvižgajo.

Mussolinijevi prijatelji pravi-jo, da je Mussolini, ko je bil še časninar, vedno žvižgal v svojem uradu, sedaj pa da žvižga doma.

WASHINGTON, D. C., 1. okto-bra. — Osebe, katerim so pozna-ne razmere v Beli hiši in so imele dovolj priložnosti opazovati, ako predsednik Hoover kdaj žvižga, pravijo, da ga še nikdar niso sli-šali žvižgati, ravno tako ne prej-šnjega predsednika Coolidgea.

ADVERTISE

in "GLAS NARODA"

DR. SCHULTZE V SANATORIJU

Slavnemu newyorškemu zdravniku, ki je pričal v Collingsovi zadevi, se je omračil um.

Dr. Otto H. Schultze, ki je s svojim pričevanjem v soboto gle-de avtopsije Collingsovega trupla zmedel celo sodišče, je moral iti v sanatorij za bolne na živcih, v Amityville, L. I.

Nek policist, ki je bil kmalu po-polnoči poklican v hišo dr. Schul-tzeja v Huntington, L. I., je rekel: — Dr. Schultze si je domišljal, da je kuhinja voz poulične želez-nice, sam pa je bil konduktor. Venomer je klical: — Na poti smo v nebesa! Vsi smo mrtvi in vsi bomo kmalu pred svojim Stvar-nikom.

Mrs. Schultze je takoj pokli-cala koronerja dr. Gibsona in mu rekla, da se njen mož zaprl v ko-palno sobo, kjer je kričal dve uri in ni hotel priti iz kopalnice.

Sodnijski uradniki v Suffolk okraju so že dalje časa opazova-li, da z dr. Schultzejem ni vse v redu, vendar pa si niso mislili, da bi bil tako blizu živčnega propa-da. Tudi pri izpraševanju glede Collingsovega umora je dr. Gib-son opazil, da je dr. Schultze bol-an, zato je razumljivo, zakaj ga je koroner odslovil, ne da bi bil kaj rekel.

BOJKOTIRANJE JAPONSKIH IZDELKOV

Trgovci v Tiensinu in Peipingu so ustanovili organizacijo in dosledno bojkotirajo japonsko blago.

PEIPING, Kitajska, 1. oktobra. Bojkot proti japonskim izdelkom, ki se je začel poleti v Nankingu in Šanghaju, se je zelo razširil, ker so Japonci vdrli v Mandžurijo.

V Tiensinu in Peipingu so u-stanovili kitajski trgovci močno organizacijo, koje namen je, do-sledno bojkotirati vse japonske izdelke.

Značilno pri tem je, da so dosedaj zagovarjali bojkot v pr-vi vrsti politiki, sedaj ga pa za-govarjajo trgovci.

WASHINGTON, D. C., 1. okt. Ameriški poslanik na Japonskem W. Cameron Forbes, se je vrnil danes sem ter se takoj nato po-svetoval z državnim tajnikom Stimsonom.

Dasi je washingtonska vlada opozorila tako Japonsko kot Ki-tajsko, naj prenehata s sovraž-nostmi, prihajajo poročila o no-vih spopadih v bližini Mukdena ter o precejšnjih izgubah na obeh straneh.

KOLIKO KUMAR POJEMO

WASHINGTON, D. C., 1. okt. Državni statistični urad je nazna-nil, da smo v Združenih državah pojedli v enem letu 2,340,000,000 kumar. Pri tem številu pride na vsakega prebivalca 18 kumar na leto.

MAJNARJI PRISILJENI KUPOVATI V KOMPANIJSKIH TRGOVINAH

CHICAGO, Ill., 1. oktobra. — Najpogostejše pritožbe med premogarji v Harlanu, Ky. se sliši-jo, da so prikrajšani v svojih državljskih pravi-cah.

Oni, ki žive v kompanijskih kempah, so prisiljeni kupovati svoje potrebščine v kompanijskih trgovinah, ki za vsako stvar za-htevajo mnogo več kot pa neod-visne trgovine. Operatorji sami priznavajo, da so primorani v svojih trgovinah zahtevati višjo ceno kot pa druge trgovine in si-čer 5 odstotkov.

Premogarji se tudi pritožujejo, da so kompanijske kempe pod stalnim nadzorstvom operatorjev ali njih agentov. V svojo hišo ne smejo sprejeti nobenega prijate-lja kot gosta, ako ni po volji kom-panije. Njihovi otroci morajo ob-iskovati šole, v katerih poučujejo učitelji enostransko, ker so pla-čani od kompanije.

Njihovi otroci morajo biti za-dovoljni z verskim poukom, kakor-to določi kompanija.

V boleznih morajo vedno pokli-cati kompanijskega zdravnika in kompanija jim zdravniške stroške mesečno zaračuna. Operatorji pa trdijo, da imajo premogarji vso zdravniško postrežbo vključeno v bolnišnici za mesečni prispevek \$1, kar pa je vredno sto dolarjev.

Samski delavci dolže kompani-jo, da so primorani prispevati za kompanijske šole. Vsakemu odr-ga kompanija pri plači 80 centov na mesec za šolo. Ravno tako je odtrgan pri plači znesek 25 cen-tov na mesec za cerkev, ki je bi-la zgrajena pred dvema leti. In ker cekev ni njihove vere, je ne obiskujejo.

Za pregrebni sklad morajo pla-čevati premogarji v Harlanu po 25 centov na mesec, po drugih krajih pa celo \$1. Ti doneski se zbirajo toliko časa, da se nabere \$500; nato ta donesek odpade, do-kljer ne pade vsota na \$300, nato pa kompanija zopet pobira pri-spevke.

Državna postava zahteva, da delavci plačujejo moža, ki telhta izkopani premog, toda kompanija plača svojega moža sama in pre-

mogarje pri tehtanju goljufa na korist družbe.

Ko so pred letom v nekem premo-govniku dobili novega "bossa", je vprašal ravnatelja ako naj pri tehtanju rabi staro navado. Ko ga vpraša ravnatelj, kaj je to sta-va navada, mu odgovori, da se pri tehtanju vedno odračuna 10% od prave teže. To je odkrito povedal novi lastnik, ki je rov ravnokar kupil.

Kompanijski zdravniki tudi vedno delajo v škodo delavcem. Ako se je kak premogar zadel ob električno žico in je bil pri tem ubit, zdravnik zapiše v svojem poročilu, da je premogar umrl za srčno napako in tako premogarje-va družina ne dobi nobene od-škodnine.

V vsakem oziru gledajo opera-torji na to, da grlo skubejo re-ve delavce in da sami vlecijo tem večji dobiček.

AGENT NAŠEL ŽENO V GREHU

TRENTON, N. J., 1. oktobra. Prejšnji načelnik skupine polici-stov Richard Black, ki so v Atlan-tic City imeli nalogo zasledovati nemoralnost, je zalotil svojo ženo v družbi dveh moških v zloglasni hiši in je vsled tega vložil proti njej tožbo za ločitev.

POTRES V INDIJI

LONDON, Anglija, 1. oktobra. V Indiji je bil danes močan pot-res. Kot pravi neko poročilo, so se poslopja v Bombayu močno tresla.

V Quetta, na meji Afganistana, se je zemlja tresla pol minute. Tu-di v Kairi so čutili potres.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je zanesljivo varno in zato koristno za vas, ako se poslu-žujete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošilja-janje denarja v staro domovino.

Pri nas naloženi zneski prinašajo obresti po 4%

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenec točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na izdanih potrdilih.

Naslovljenec prejme toraj denar doma, brez zamuda časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posobne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljenec in žigom sadnjih pošt, katere dostavljamo pošilja-teljem v dokaz pravilnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučajih ni-areče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slu-čajih tudi na sodnji in stari domovini.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone Barclay 7-0380 ali 0381

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENE PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 212 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates: Na celo leto velja list za Ameriko \$7.00, in Kanado \$5.00, Za pol leta \$3.50, Za inozemstvo za celo leto \$7.00, Za pol leta \$5.00, Za četrt leta \$3.50, Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenki nedelj in praznikov.

Depila brez podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovni pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje tiralice naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 212 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: Chelsea 3-3878

MANDŽURLJA

Vse kaže, da bo veliko mandžursko ozemlje, ki meji na Zapadu na Rusijo, na Jugu na Kitajsko, in ki mu je na vzhodu Japonska najbližja sosed, v kratkem razdeljeno med več gospodarjev.

Sedaj vlada Mandžuriji Čang Hsue Liang, toda on je vladar le po imenu. Že več tednov se nahaja v Rockefellerjevi bolnišnici v Pekingu. Javnosti ni znano, kaj mu je.

Star je šele trideset let, pa ima za seboj že pestro vojaško karijero. Kot devetnajstletni fant je vstopil v armado svojega očeta, mandžurskega diktatorja Čang Tso Lina. Ko se je Čang Tso Lin vračal leta 1928 v Mukden, je bil vprizorjen bombni atentat na njegov vlak. Pri tem je izgubil stari diktator svoje življenje.

Čang Hsue Liang je postal njegov naslednik, in kot tak je pomagal lani nankinski vladi k zmagi nad severokitajskimi glavarji, ki so povzročili državljansko vojno na Kitajskem.

Za nagrado ga je imenovala nankinska vlada za namdestujočega vrhovnega poveljnika svojega vojaštva in za guvernerja province Čili.

Njegovi nasprotniki v Mandžuriji so zasnovali zaroto proti njemu, skušajo se ga iznebiti, odtrgati Mandžurijo od Kitajske ter jo proglasiti za samostojno državo.

Po njihovih načrtih naj bi se združile v samostojno državo province Mukden, Kirin, Heilungkiang, Jehol in Mongolija.

V Mukden, ki je pod japonsko vojaško kontrolo, se je osnovala posebna komisija, ki stremi po odcepljenju Mandžurije od Kitajske.

Japonski vojni minister Minami je sporočil v zadnji kabinetni seji, da se je tudi v velikem mongolskem mestu Harbinu začeli gibanje za neodvisnost. Gibanju načeljuje mandžurski general Čang Čin Hui, podpirajo ga pa tamošnji inozemci.

Rengo agentura je nadalje izvedela, da hočejo imeti v severnem delu Mandžurije in na meji Sibirije svojo državo tamošnji "beli" Rusi.

Ondotni Rusi so še vedno pristaši carskega režima ter so odločni nasprotniki sedanje ruske boljševiske vlade.

Japonska bo najbrž v kratkem odpoklicala svoje vojaštvo iz Mandžurije in mirno čakala, kdaj si bodo skočili v lase ter s svojimi spori uglasili pot, da bodo Japonci brez posebnih žrtv in naporov okupirali mandžursko ozemlje.

Iz Jugoslavije.

Huda nesreča v tovarni konzerv.

V Novem Sadu so v tovarni konzerv "Kulpin" eksplozivne plinske cevi in sta bila pri tem ranjena dva delavca. Delavec Franjo Heier, ki je bil v bližini, ima težke zunanje in notranje poškodbe, ker ga je treščilo daleč ob zid, mašinista Gregorjeviča pa so lažje ranili drobci cevi. Prvega so odpremili takoj v bolnico, drugega pa domov.

je na drevesu ob Dravi. Vzrok samomora pe najbrže živčna bolezen.

Samomor.

V Osijeku se je ustrelil z lovske puške zastopnik paromlina "Union" Lavoslav Polak. S puško je pa ravnal tako nerodno, da je ustrelil dvakrat in prvi strel je zadell delavca Josipa Milterja, ki je ta čas popravljal streho na hiši. Milter je dobil šibre v levo nogo in roko. Pollak sam se je zadell tako dobro, da je kmalu umrl. Pravi vzrok samomora ni znan.

Ponesrečen vlom v zagrebško tiskarno.

V eni zadnjih noči sta vlomila dva tatova v tiskarno Bauerja v Palmotičevi ulici v Zagrebu. Vlomila sta že vrtala debelo blagajno, ko ju je opazil tiskarski uslužbenec Josi Zaplotič. Ta ju je mirno pozval, naj zopet odideta, češ, da ne bo nihče ničesar zvedel o njunem vladu. Zlikovca, ki sta videla, da jima sedaj vlom ne more uspeti, sta res pristala na to ponudbo in sta hotela zapustiti tiskarno. Toda Zaplotič, ki obeh ni mogel ustrahovati, je pustil, da je eden tatov pobegnil, dočim je drugega krepko zagrabil in ga po kratkem rvanju obvladal. Nato je začel klicati na pomoč. S pomočjo dveh pasantov je Zaplotič spravil tatua na policijo. Neznane je na policiji izjavil, da se piše Stahan, a da imena svojega tovariša ne ve.

Predrzen roparski napad

je bil izvršen te dni v vasi Gornji Zledim blizu Aleksandrova. Bilo je zvečer in družina premožnega kmeta Miloša Rajkovića se je spravljala k počitku, ko je začel nekdo močno razbijati po hišnih vratih. Gospodar je stopil v vežo in vprašal kdo je. Odgovora ni bilo in ko so se odprla vrata pod težkimi udarci so vdrl v hišo trije oboroženi moške s puškami. Razbojniki so takoj navali na kmeta in ga zvezali potem pa naperili puške tudi na druge domačine. S puškami kopiti so jih bili, dokler niso povedali, kje imajo spravljene denar in razne dragocenosti. Odnegli so nad 10,000 Din v gotovini, v vrednosti pa okrog 20,000 Din.

Krvavo razbojništvo pri Karlovcu.

V eni zadnjih noči so neznani razbojniki napadli hišo Zvonka Balaša v Gradcu pri Karlovcu. Pred napadom je javil domači hlapec Anton Rade gospodarju, da so pred hišo neki sumljivi neznanci. Balaš je hitro zbral domače ljudi in oborožen z revolverjem stopil na dvorišče. Neznanci so pobegnili, a so se kmalu zopet vrnili in začeli streljati. Nevarno ranjen v nogo, prsi in trebuh, se je zgrudil Balaš na tla, dočim so se zločinci zopet podali v beg. Smrtno ranjeni Balaš je bil prepeljan v karlovske bolnico, kjer je izpovedal, da so napadaleci bili cigani. Balaš je naslednjega dne umrl za hudimi ranami.

Roparski umor brez plena.

Te dni je bil 40-letni posestnik in trgovec s svinjami Paja Momirović iz Grahova pri Sremski Mitrovici na sejmu v vasi Kuzmin, kjer je nakupil večje število svinj. Njegov sin je odgnal svinje domov, dočim je sam sedel na voz, da se odpelje proti domačini vasi. Med potjo pa so ga v gozdu napadli neznani roparji in umorili, ker so gotovo mislili, da ima bogat trgovec s seboj veliko vsoto denarja. Toda Momirović ni imel pri sebi niti pare, ker je bil ves denar, ki mu je še ostal, izročil sinu. Orožništvo je preiskalo ves gozd, a sledu za čločinci še ni našlo.

Poskušan samomor Slovenke v Zagrebu.

V Zagrebu se je hotela zastrupiti 19-letna Slovenka Heda M. natakarcia v neki gostilni v Petrovi ulici. Prepeljali so jo v bolnico in ji zaprli želodec.

Ūez sedem dni odkrili samomor.

Pred sedmimi dnevi je izgubil iz Osijeka poslovođa Lavoslav Šekin. Nihče ni vedel, kaj se je z njim zgodilo. Te dni so ga pa našli ribiči v gozdu mrtvega. Videl

MESTO NA DNU MORJA V FILMU

V Rusiji so odkrili starodavno mesto Kerzonez, ki leži danes na dnu morja. Posebna znanstvena komisija preiskuje sedaj ostanke tega mesta.

Lansko leto pa so po obširnih pripravah, ki so trajale tri leta, odkrili v globini 16 metrov neki obzidni stolp. Ta najdba je potrdila naziranje, da gre tu res za mesto Kerzonez, ki ga omenja že starogrški učenjak Strabon v svojih spisih.

Mesto, ki leži danes na dnu morja, je zidano v obliki podkve. Površina mesta ni velika: mesto je bilo 700 do 800 metrov dolgo in 300 do 400 metrov široko. Trdno zidovje je obdajalo mesto, iz zidovja pa se je dvigalo 20 obrambnih stolpov. To zidovje je sedanes dobro ohranjeno. Notranjost mesta bodo podrobno preiskali prihodnje leto. Odkrili so tudi že več vodnjakov, ki so še vsi dobro ohranjeni.

Mesto je imelo dve široki cesti, ki sta se sredi mesta križali. Tudi nekdanje pristanišče so že odkrili. Potapljači pa so našli še tudi precej podzemeljskih rovov in hodnikov. Tu so našli precej stare posode, oblika posode pa dokazuje, da je moralo biti mesto zidano v drugem stoletju pr. Kr.

Zemljepisci in starinoslovci so mnenja, da se je mesto pogreznilo v vodo polagoma, potem pa zaradi potresov. Vse delo znanstvene komisije pa so filmali in sicer naravnost pod morjem.

NAJVEČJI ZVON

Največji zvon v Nemčiji, ki mu pravijo "cesarski Zvon", bo "slavil" te dni svojo 60-letnico. Zvon zvon v Kölnu, tehtal pa 545 centov.

Največji zvon pa je "carski zvon", ki visi v nekem 4 nadstropju v Kremlu. Ta zvon so vili leta 1734, tehtal pa 4000 centov.

Veliki so tudi zvonovi v Lizboni (418 centov), Aberdeynu (400 centov), v cerkvi sv. Pavla v Londonu (450 centov), v Toulouse, Francija (350 centov), v Parizu (236 centov), na Dunaju (224 centov) in v cerkvi sv. Petra v Rimu (280 centov). Najstarejši zvon, na katerem je vilita letnica "1144", se pa nahaja v Iggenbachu na Bavarskem.

ŽEPNI ROBCI IN NOGAVICE.

Žepne robce so vpeljali jako težko. Nekdaj je veljala navada, da je žepni robec nekaj grdega, kar se je v družbi ne sme niti pokazati. Žepne robce je spravila v modo šele cesarica Josipina. Ta je imela grde zobe in zato si je zakrivala usta z žepnim robcem; temu zgledu so sledile tudi dvorne dame.

Nogavice pa pred 200 leti še niso nosilo niti 1000 ljudi. Stroj za pletenje nogavice je iznašel že leta 1589 angleški duhovnik Lee, vendar pa je trajalo skoro 300 let, predno so postale nogavice splošno oblačilo.

MUSSOLINI JE POSTAL STARI OČE

ANGHAI, Kitajsa, 1. oktobra. Mussolini je danes postal stari oče, ko je njegova hči Edda, žena italijanskega konzula, grofa Galeazzo Ciano povila hčerko.

VAJA V STRELJANJU V HISE

George Rosmarish, star 21 let, je navdušen lovec. Kupil si je puško in jo preskušal v svojem stanovanju na 38. ulici v New Yorku. Ročno torbico svoje žene je obesil na steno za cilj in ustrelil. Zadel je dobro, kajti torbica se je stresla, še bolj pa so se tresli sosede v sosednjem stanovanju, kajti tam je sedela družina ravno pri večerji in krogla je prifrčala skozi steno mimo ušes, in zadela posodo na peči in jo prevrnila, druga krogla pa se je zarila v kuhinjsko steno. Vsi so polegli po tleh, gospodar pa steče na ulico in pokliče policista, ki je aretiral Rosmarisha in ga zaprl v ječo, ker ni imel lovske pravice.

ŠPANSKI KARDINAL JE ODSTAVLJEN

MADRID, Španija, 1. oktobra. Vatikan je pristal na zahtevo španske republikanske vlade, da odstavi španskega primasa kardinala Pedro Segura Saenz.

Republikanska vlada smatra to za svojo zmago, kajti kardinal je mnogo deloval proti republikanski vladi Španije.

Kardinal bo ostal kot izgnanec v nekem francoskem samostanu, ali pa bo poklican v Rim. Njegov naslednik bo najbrže kardinal Humdin, nadškof v Seville.

VIŠEK NEHVALEŽNOSTI.

Egipčanska brata Henry in Edmond Jabés sta v Parizu ustanovila reklamni tehnik "Alliance literature", ki ga skoraj zastoj razpošiljajo vsem gostilnam in kavarnam po deželi. Seveda sta hotela založnika zaslužiti z oglasi. A imela sta od kraja malo naročnikov. Zato sta redno objavljala v svojem listu reklame vodilnih avtomobilskih tovarn, modnih salonov itd. popolnoma brezplačno, ne do bi od omenjenih podjetij zahtevala katerokoli odškodnino.

Kljub temu je zahtevala neka paršika modna trgovina od uredništva sodnijskim potom en frank odškodnina, ker niso bili oglasi naročeni, in ker ne marajo lastniški reklame v listu. Hoteli so celo, da bi objavila urednika preklic oglasa z izjavo, da je bil izšel brez tvrdkingega soglasja. Uzaljena Egipčana sta tudi zahtevala v odgovor en frank odškodnina in tožbo označila kot "višek nehvaležnosti".

Sodnik, ki je sklepal v tej komični zadevi, je zavrnil obe zahteve, a dal prav modni tvrdki in bratoma Jabésoma prepovedal brezplačno tiskati njene oglase.

Peter Zgaga

O DENARJU IN O BANKAH.

Da ne bo danes moja kolona preveč resna, naj navedem sledečo resnično zgodbo.

Rojak je v najboljšem namenu nesel svoje prihranke v banko, o kateri pa ni drugega vedel, kot da se nahaja v velikem posloplju, da ima na stotine uslužbenecv ter da stoji ves dan pred njenimi vrati velik možak v bleščeči uniformi, kojega naloga je odpirati kosturnarju vrata in ga odvesti pred tisto okence, kamor je pač namenjen.

Ni pa vedel, koliko let že banka obstoji, kakšna jamstva daje za vloženi denar, kdo in kaj so njeni ravnatelji, z eno besedo rečeno, ničesar drugega ni vedel, kot da je bil v banki nadvse lepo in prijazno sprejet.

Ko je odšel blagajniku svoje težke prisužene groše, mu je slednji prijazno stisnil roko in je malo manjkalo, da mu ni ponudil debele cigare.

Mi dajemo po pet procentov obresti — so mu rekli — mi damo več kot vse druge banke. Tako visokih obresti ne dobite, magari če jih z lučjo iščete.

Tako lepo so mu pihali na dušo, da je z nekakim veseljem in zadovoljstvom nesel spravit vsak dolar, ki si ga je od ust pritrgal. Napočili so pa slabi, hudi časi. Rojak je izgubil delo.

E, se bom že kako prebil — si je misli, — hvala Bogu, da sem razen maretu tudi nekaj denarja prihranil za deževne dni.

In se je odpravil v banko po malo vsotico denarja.

Toda čudo božje, kaj so gledale njegove oči!

Pred bančnim poslopljem se je zgrinjala stoglavna ljudska množica, moški so kleli, ženske jokale in omedlevale.

Krik — "Banka je falirala!" — se je kot oster nož zarezal v njegovo srce.

Vrata banke so bila zaprta, pet policistov je stalo pred vrati in tudi tisti veliki možak v bleščeči uniformi je bil med njimi, pa se ni cukreno smehljaj kot nekoč, ampak grdo je gledal in v roki vihtel debel krepeljec, s katerim je pomazal vsakega, ki je hotel v banko.

Tudi naš rojak jo je dobil po glavi, ker ga je ljudska množica zanesla preblizu vrat.

Lej ga lej — je dejal sam pri sebi — ta je pa lepa. Zda, ko sem prebil po denar, me pa dedec še po glavi loputa. Oh, zakaj mi ni takrat zastopil vchoda in me prav pošteno lopnil, ko sem prišla v banko denar.

Zgodba je smešna, obenem pa tudi strahovito resna.

Če bi se rojak prej doobra prepričal, kam bo naložil svoj trdo prislužen denar, bi danes ne imel praznih žepov in bunke na čelu.

Tako je pa verjel vabljivim besedam in zapeljivim obljubam, zato pa danes čuti posledice.

Če imaš kaj prihrankov, jih ne tišči doma v kakem čudnem skrinčiču.

Prinesli ti ne bodo niti centa obresti, ampak si v vedni nevarnosti, da ti jih ogenj umiči ali tat odnese.

Prihranke zaupaj kakemu bančnemu zavodu, o katerem si prepričan, da je pošten in da je že marsikatero krizo uspešno prebil. Svoj denar zaupaj podjetju, ki ga poznaš že dolgo let, na katerem ni madeža in o katerem ne more nihče reči, da je bil pri njem za kak cent oškodovan.

Tam, kjer ti preveč ponujajo in kjer jim že na obrazu vidiš, kako hrepene po tvojih groših, tam se obrni in pojdi.

Predvsem vpoštevaj domača slovenska podjetja, ki so znana že več desetletij po svojem poštenem poslovanju.

Če boš uvaževal te preproste nasvete, stavim, da boš rekel, ko bo sedanja kriza prestana:

— Salament, Peter ima pa večsi le prav!

VSE ONE ROJAKE ŠIROM ZDRUŽENIH DRŽAV IN KANADE, KI SE NIMAJO PRI NAS VLOG, VABIMO, DA SE PRIDRUŽIJO NAŠIM MNOGOŠTEVILNIM VLAGATELJEM

Denar je pri nas varno naložen in ga zamorejo vlagatelji dvigniti takoj, brez vsake odpovedi, kar je v mnogih slučajih zelo važno.

Vloge obrestujemo po 4%

Sakser State Bank

25 COLUMBIAN STREET NEW YORK, N. Y.

POZIV! Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnovite. Uprava "G. N."

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

VINKO BITENC:

ZGODBA O ŽOGI

Vroč, soparen poletni dan. Ležim na žogem pesku ob savskem bregu. Sava teče počasi, kakor da je utrujena dolge poti z daljnih gor...

oči, zapomnita si! Ej, na Savi, to vam je bilo življenje za mladino. Smeš, kričanje, čofotanje in plju...

med jokom kričala Verica, ki pri padcu ni spustila žoge iz rok, zato se je žoga nasadila na več centimetrov debelo žico. Voda je bila...

V ozki dolini Save stojijo tri hiše. Kraj se imenuje Soteska. Male hišice čepijo tesno druga ob drugo...

Kužek je vesel, pomahal z repom, kakor, da bi razumel Veričine besede. Prišla sta do neke škarpe. Zar...

Poznal sem Verico. Mamica bi si bila kmalu ljokala oči, ko so prinesli njeno ljubljeno mrtvo domov.

OŽIVLJANJE MRTVIH UDOV

Na, Belin, steci za žogo, — se je smejala Verica, ko je zakotalila žogo po tleh. Kužek je kaj rad ubogal. Skakale se je pognal za žogo...

V mrtvašnicah, kjer hranijo človeška trupla v znanstvene namene, dandanes "operacije" na truplih niso nič nenavadnega. Od trupel odsekavajo n. pr. prste in prsti...

ljati oči. Kmalu po smrti izkopljejo s finimi instrumenti oko iz očesne votline z vsemi žilicami vred. Oko polože na mizo. V glavno žilo vbrizgavajo nato neko toplo tekočino.

Električne Žarnice v Kartonih Vas Manj Stanejo...

Tudi Električni Tok Je Cenejši Če Ga Kupite Več

CELO STANOVALCI malih apartmentov privedejo denar pri električnih žarnicah če jih kupijo v kartonih po šest. Ako jih kupite nekaj obnemem, se zniža cena podvini. Sedaj naši rezidenčni odjemalci zamorejo prihraniti denar pri vsaki edini električne toka, če se v obili meri poslužijo prednosti novih cen.

Po prvih 15 kilovatnih urah je cena za rezidenčni tok 5 centov, namesto 7 centov kot doslej. Te cene so določene za pomoč gospodinjim, ki hočejo boljše svetlobo, ter za obrat številnih električnih priprav za prihodnje dela, katere potrebuje vsaka gospodinja.

Veselite se teh štedilcev dela in prihranilcev časa. Naše nizke cene naj pomagajo plačevati zanje. Pomnite, da čimveč toka uporabite nad 10 kilovatnih ur, temmanjšo povprečno ceno plačate.

Uporabljajte več elektrike in jo dobite po najnižji ceni.



The New York Edison Company

Brooklyn Edison Company Incorporated

The United Electric Light and Power Company

New York and Queens Electric Light and Power Company

PRED ODHODOM NA HUDIČEV OTOK

L. 1924. je francoska vlada sponžela, da bo ukinita zloglasno kaskazensko kolonijo v Francoski Gujani in na treh otokih pred nje...

Ob obeh straneh poti, ki so po njej šli obsojenci, so stali senegalški strelci, zamorski vojaki, katerih gre glas, da ne razumejo šale. Na nabrežju se je za vojaškimi kordonom gnetla množica radovednežev z otoka in celo s kopnega.

Oblasti so poskrbele dobro, da bi nič ne motilo te odprave. Iz La Rochellea so poslali na otok oddelke vojaštva, da bi ojačali tam stacionirano orožništvo. Ob pol treh popoldne je ostavil spoved zločincev trdnjavo na otoku. Pred njim so korakali zastopniki oblasti, poleg njega pa vojska in orožniška straža.

Vkrčavanje se je izvrilo v največjem redu, duhovniki so tolažili obsojence in se posvajali od njih, marsikateri mesrečnik se je z objemom poslovil od svojega poslednjega tolažnika. Parni čolni so nato zatulili in počasi odpeljali svoj žalosten človeški tovor do velike ladje, ki je čakala na odprtem morju.

STRASNA RODBINSKA TRAGEDIJA V Berndorfu se je odigrala ta dni pretresljiva rodbinska tragedija. Blizu Berndorfa grade vodovod in pri gradnji je bil zaposlen tudi 34-letni delavec Alojzij Schmied, ki je stanoval z ženo in 4 otročki v Berndorfu. Ko je nesla 11letna Schmiedova hčerka Francka skozi kuhinjo lonec mleka, ki ji je pa padel iz rok tako, da se je mleko razlilo. To je očeta tako razjezilo, da je začel hčerko neumiljeno pretepati. Dekletce se mu je iztrgalo iz rok in zbežalo, razjarjeni oče je pa zakričal za njo, naj se ustavi, sicer bo streljal. Ker se deklečete ni hotelo ustaviti, je pograbil oče puško in ustrelil hčerko v trebuh. Nesrečno deklečete se je zgrudilo in obležalo v mlaki krvi. Matja je planila na cesto in začela klicati na pomoč. Videč, kaj je storil, je obrnil Schmied puško proti sebi in se ustrelil v glavo. Bil je takoj mrtev.

AFERA S SADISTIČNIM ROMANOM

Višji državni tožilec v Heilbronnu dr. Elwert je napisal in založil pod psevdonimom Manfred Hagen sadističen masohističen roman o življenju in prigodah v ženskem institutu. V romanu igrajo glavne vloge državni tožilec Hagedorn, njegova sestra Mechthildis in njegov sin Klaus. Hagedorn je opisan kot razuzdaneč prve vrste. Izkazalo se je pa, da živi v Stuttgartu res državni tožilec Hagedorn in da je njegovih sestri ime Mechthildis, njegovemu sinu pa Klaus.

"Sueddeutsche Arbeiterzeitung" je priobčila svojčas o tem romanu daljšo oceno in wuertensbersko pravosodno ministrstvo je vložilo proti odgovornemu uredniku tožbe. Kot priča je bil zaslišan avtor romana, ki je napravil na sodnike slab vtis. Odgovorni urednik je bil obsojen na 200 mark globe. Ker pa v procesu niso bile zaslišane važne priče, se bo vršila še vzkljena obravnava.

GHANDIJEVA SPREMLJEVALKA

Z nič manjšim zanimanjem kakor na prihod voditelja Indijev Ghandija v London je povzročil prihod njegove evropske spremljevalke Magdalene Slade, hčerke pokojnega angleškega admirala Edmunda Slade-a.

Približno pred šestimi leti se je gospodična Slade odpovedala življenju kultivirane in razvijane Evropejke in se popolnoma posvetila indijskemu pokretu in Ghandijevim naukom. Danes igra kljub svojemu evropskemu pokolenju v indijskem pokretu prav važno vlogo. Odpovedala se ni le razkošju, ki ga ji je omogočilo znatno očetovo premoženje, ampak je izpremenila tudi tudi svoje ime in se plše sečja Shrimot Mira Bai. Sedaj je prvič po svoji izpreobrnitvi v Evropi.

Mira Bai je edina ženska v Ghandijevem spremstvu; sicer ga spremljajo le še njegov sin, dva talnika in zdravnik. Magdalene Slade se tudi po svoji vnanjosti popolnoma prilagodila svoji novi okolici. Ob-

čena je le v kos platna, ki si ga je sama stkala, svoje lase nosi gladko nazaj počesane, njena poft je temna in samo njena visoka postava spominja še na rojeno Angležinjo.

Za Ghandija se je začela zanimati, ko je brala Ghandijev življenjepis, ki ga je napisal pisatelj Roman Rolland. V Parizu je mnogostudiral Ghandijeve nauke, potem pa se je pismeno ponudila Ghandiju v službo — Ghandi je njeno ponudbo sprejel in meseca novembra 1925 je prišla v Ahmedabad, kjer je prestopila tudi v hinduistično vero. Najprej je morala preživeti triletno pripravniško službo, nato pa je dobila vodilno mesto v Ghandijevi soli. V Indiji živi gospodična Slade kot priprosta indijska kmetica. Hodi okrog bosa in se hrani samo z zelenjavo, s sadjem in kozjim mlekom, spi pa na prostem.

TRUPLJO S TUJIM DROBOVJEM

Budimpeštansko okrajno sodišče je obravnavalo zanimiv proces. Vdova po upokojenem Andreju Soharju je vložila tožbo proti dvema zdravnikom in trem bolnišničkim strežnikom radi očečašenja mrtveca.

Stotnik Sohar je umrl preteklo leto med operacijo radi neke žledene bolezni v bolnišnici. Truplo so obducirali in pokopali. Nekoliko dni pozneje je zahtevala vdova njegov izkop in ponovno obdukcijo. Pri tej so našli v notranjosti trupla ostanke gumastih rokavic in obveze, dalje dve jetri, dva želodca in tri ovisi — vse iz tujih trupel. Nato je vložila vdova tožbo.

Zdravnika, ki sta vse to zakrivila, sta se zagovarjala, da se je zgodilo po predpisih. Drobovje obduciranih trupel pošiljajo iz bolnice v preiskavo kemičnem zavodu in večsih preteče mnogo časa, preden ga od tu vrnejo. Truplo pa je treba med tem pokopati že iz sanitarnih vzrokov. Zato je običaj, da so vrnjena drobovja vtaknili v druga trupla, kar je veliko bolj človeško, nego, da bi jih vrgli preprosto stran. Do letošnjega maja pokopališča namreč niso sprejemala v pokop samo drobovja.

Sodniki so upoštevali ta zagovor in so obtožence oprostili.

NE RAVNO BOLAN, AMPAK — NIKAKOR TUDI NE ZDRAV

Imate li vi take počutke? So li vaša čreva iz reda — ste li nezadovoljni, sitni, objedljivi in nervozni. — je vaš apetit slab, — ali ste zaspani popoldne — in se ne morete rešiti počutkov utrujenosti, ki mračne vaš duh? Tisoče ljudi, ki so trpeli tako stanje je sedaj prostih tega, ker so pričeli jemati

TRINERJEVO GRENKO VINO

To izvrstno učinkujoče in zelo prijazno zdravilo očisti čreva, povrne apetit in izbistri duh. Veliko zdravnikov priporoča to. Čemu? Pred kratkim je neki zdravnik pisal iz St. Louis, Mo.: "Imel sem izvrstne uspehe." To je vzklik.

V vseh lekarnah, v malih ali velikih steklenicah, vrednost kupon v vsakem zavoju. Držite se navodil: Eno veliko žlico trikrat na dan! Ako ga ne morete dobiti v vaši okolici, pišite na: Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

MOLITVENIKI

- SVETA URA v platno vez. .90 v fino usnje vez. .150 v najfinije usnje vez. 1.80 v najfinije usnje trda vez. .1.80

Hrvatski molitveniki:

- Ujtem starosti, fina vez. .1.20 Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez. 1.50 najfinije usnje vez. .1.80 Zvončice nebeski, v platno .80 fino vez. .1.20 Viena, najfinije usnje vez. 1.80

POUČNE KNJIGE

- Angleško slovensko besedilo .2.00 Angleško-slov. in slov. angl. slovar .90 Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.00 Angleška služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši .75 Boj nalezljivim boleznim .75 Cerkljsko jezero .1.20 Domači živnozdravniki, trd. vez. 1.60 broširano .1.25 Domači zdravniki po Knapiu: trdo vez. .1.50 broširano .1.25 Goveštorija .4.50 Hitri računar .75 Jugoslavija (Melik) 1. zvezek 1.50 2. zvezek, 1-2 snopci .1.90 Kletarstvo (Skalicky) .2.00 Kratka srbska gramatika .30 Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov .30 Kako se postane državljani Z. D. 25 Kako se postane ameriški državljani 15 Knjiga o dostojnem vedenju .50 Kmet. Kmetičstvo .50 Kubična Računika .75 Liberalizam .50 Ljubavna in slobodna ptina .35 Materija in energija .1.25 Mlada leta dr. Janca Ev. Kreka .75 Mladeničev, I. sv. .80 II. sv. .50 (Oba skupaj 90 centov)

STRASNA RODBINSKA TRAGEDIJA

V Berndorfu se je odigrala ta dni pretresljiva rodbinska tragedija. Blizu Berndorfa grade vodovod in pri gradnji je bil zaposlen tudi 34-letni delavec Alojzij Schmied, ki je stanoval z ženo in 4 otročki v Berndorfu. Ko je nesla 11letna Schmiedova hčerka Francka skozi kuhinjo lonec mleka, ki ji je pa padel iz rok tako, da se je mleko razlilo. To je očeta tako razjezilo, da je začel hčerko neumiljeno pretepati. Dekletce se mu je iztrgalo iz rok in zbežalo, razjarjeni oče je pa zakričal za njo, naj se ustavi, sicer bo streljal. Ker se deklečete ni hotelo ustaviti, je pograbil oče puško in ustrelil hčerko v trebuh. Nesrečno deklečete se je zgrudilo in obležalo v mlaki krvi. Matja je planila na cesto in začela klicati na pomoč. Videč, kaj je storil, je obrnil Schmied puško proti sebi in se ustrelil v glavo. Bil je takoj mrtev.

Vsakovrstne KNJIGE POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO se dobi pri "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y. Telephone: CHELSEA 3578 POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

ČAKAM TE!

ROMAN IZ ŽIVLJENJA. Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Po jedi so postali malo leni in so se zleknili na svojih sedežih. Skozi odprta okna je prihajal svež večerni zrak. Polna luna je stala na nebu; njena svetloba se je zrcalila v jezeru, čegar valovi so žareli kot tekoče srebro.

— Komtesa, kaj menite k mojemu predlogu, da bi se vozili s čolnom po jezeru? — vpraša Ludorf Gabrijelo.

— Krasno, grof! — Gabrijela je bila vsa navdušena. — Mama! — prosi se obrne na svojo mater.

Grofica se obotavlja. — Zdaj? — Je vendar že tako pozno!

— Toda milostljiva grofica, zakaj pa imam avtomobil! O polnoči nas bo zopet od tu odpeljal, — se smeje Viktor Ludorf, — ta čarobna noč s svojo mesečno poezijo vpliva celo na mojo sicer nečebitljivo dušo! — Zaničljiv pogled je padel na Silvo.

— Prosim, mama!

— Naj bo, če že mora biti! Prosim pa, da mi oprostite, da se odpovem tej vožnji, ker se v resnici počutim nekoliko trudno. Mesto mene, se bo Silva peljala z vami in bo lahko pomirjena, ker bo vedela, da je njen otrok pod mojim nadzorstvom.

Silva je opazila, da ste bili obe dami zelo veseli nad vožnjo s čolnom z Ludorfom; zato se je morala tudi sama udeležiti in se ni smela izgovarjati na otroka, dasiravno bi se najraje izognila Ludorfu, kajti vznemiril jo je.

Vstanejo in odidejo iz obednice, da se hitro pripravijo na vožnjo.

Ko pride Silva in Gabrijela iz svojih sob, ju je že grof Ludorf čakal pri svojem avtomobilu.

Gabrijelo je nek hotelski gost v vrtu zadržal v pogovoru in Silva gre počasi sama naprej. Viktor ji pride nekaj korakov nasproti in se postavi tik nje.

Nenadoma začuti mlada gospa, kako jo je vroča, tresoča moška roka prijel za njeno levico in jo stisnila in kako je njen obraz objemala vroča sapa.

— Silva! Dih njenega imena je letel mimo njenega ušesa, šepetan v tresočih se strasti.

Njeno srce je od prestrašenosti skoro obstalo. Kot v omotici je morala zatisniti oči.

Ali je to bila samo prevara njenih čustev? Kajti popolnoma hladno si Viktor Ludorf prižge cigareto, ko se jima Gabrijela bliža z nekaterimi oprostilnimi besedami.

Obema damama pomaga stopiti v avtomobil in si prizadeva, da bi sedeli udobno, nato jima sede nasproti in lahko odleti avtomobil v hladni večer. Silva je tiho slonela v svojem kotu. Skrivnostno so žarele njene velike črne oči z belega, ljubkega obrazu. Živahno in zelo razpoloženo je govorila komtesa. Tekom kratke vožnje Ludorf ni niti ogoovoril Silve. Vsakdo bi mogel misliti, da je njegov molk pomenil razžaljeno hladnost. Toda Silva je vedela boljše; boječe kot ujet ptič je plapolala njeno srce v prsih — ni je še pozabil!

Kmalu pridejo do cilja.

Rezko je božal večerni mrak njeni vroči lici. Na obrežju je bila velika in zelo zgovorna množica letoviščarjev. Veseli smehi dam si se razlegali, ognjeni pogledi so leteli okrog.

Z napolodprtni usti diha Silva in obdaja jo gorak val veselja in radosti. Kako dolgo je že vse to pogrešala!

Daleč proč je odgnala bojazljivo misel, da bi bil nocoj mogoče tudi Andrej na tem obrežju; kako trdo bi ga zadelo, ako bi jo slučajno srečal.

Ne, prav gotovo je sedel na balkonu hotela, ali pa je še celo pisal. Malo zaničljiv nasmeh je krožil okoli njenih ustnic pri misli; saj ta zakrknjeni dosledni mož nima na sebi nobenega sledu o kakem življenjskem umetniku.

Kmalu najdejo primeren čoln, ki se je kmalu zibal med drugimi čolni po srebrni vodni gladini. Mirno je sijala velika luna nad veselim vrvenjem. tajinstveno se je dvigal z gostim drevjem zaraščen breg. Zelo izurjen ženski glas je v nekem čonu pel barkarolo iz Hoffmannovih pripovedk.

— To je ona — in razburjeno imenuje Gabrijela ime neke zelo slavljene monakovske gledališče umetnice.

Ko konča, je od vseh strani odmevalo živahno ploskanje; čolni so priveslali k njenemu čolnu in njeni oboževalci so ji metali evetje v njen čoln. Nato pa zopet zapoje.

Silva je sedela nepremično, pustila je, da je čarobno lepi večer vplival na njo. Sree ji je bilo polno, da bi ji skočilo iz prsi. Ali je še kaj lepšega na svetu? Skoro si ni mogla misliti. Kako majhno, kako sramotno neznatno je postalo njeno življenje!

Zdaj, ko ji moževa bližina ni branila upornih misli, so dobile moč čez njo. In zdelo se ji je, kot bi z gorečih oči Viktor Ludorfa izžarevala tajna sila, ki jo je z nepremagljivo močjo vlekla v svojo mrežo.

Vedela je, da je vse njegovo zadržano in vroče čustvo za njo; v svojem ženskem nagonu je to čutila; samo zaradi nje je predlagal vožnjo z avtomobilom in s čolnom.

Ali je po tem spoznanju še smela ostati ono uro v njegovi bližini? Ali ni morala že jutri nazaj k svojem možu?

Vse ji je bilo kot sanje, ko so v temni noči zopet drvili proti Feldafingu. Utrudila se je. Šampanjec, ki ga je po vožnji s čolnom pila še v Undozi je vplival nanjo.

Oči je imela zaprte. Tedaj pa sliši Gabrijelo, ko pravi: — O, Silva je zaspala.

— Dobro, ne bomo je motili, — meni Ludorf.

— Kako se vam zdi Silva, gospod grof? Kaj mislite o njeni prenapregljeni moztiviti?

— Prav pravite, komtesa, — prenapregljena! Škoda je gospe. Sijajne priloznosti so ji ležale pred nogami, vse na svetu bi lahko bilo njeno. Na nerazumljiv način pa je vse to zavrgla in zdaj mora živeti življenje malomeščanke, kakoršna je že tudi nekoliko. Sentimentalno malomeščansko ozračje jo obdaja. Prostor v najmanjši koči je že obledel — Silva Darwiz je na vsak način izgubila. Toda, kot si kdo postelje, tako bo spal. Mislim, komtesa, da si boste na svoji prijateljici vzeli svaričen zglede, drugače bi bilo škoda, — in lahno poljubi Gabrijeli roko.

Pomenljivo in hrepeneče ga pogleda.

— Brez skrbi, gospod grof!

Silva pa ni spala, samo potuhnila se je. Natančno je slišala vsako besedo, četudi sta govorila pritajeno in pazno in vsaka beseda jo je zadela v srce. Njena samozavest in njen ponos sta bila občutno žaljena.

Silva ni hotela, da bi jo kdo pomiloval. Trdno stisne ustnice, še bolj stisne trepalnice na oči, ki so se napolnile s solzami jeznega sramu. Vedeti ništa smela, da je slišala, kaj sta govorila o njej. Saj ni mogla vedeti, da je grof Ludorf izgovoril ono opazko v popolnem namenu, da bi jo žalil, jo napravil nezadovoljno in dr. bi Go-

brijelo prizibal na varno. Drugače ne bi nikdar v njeni navzočnosti govoril tako netaktno in neusmiljeno. Toda sedaj mu je bilo vsako sredstvo dobro, da bi pridobil Silvo zase in zato ji je pred vsem moral napraviti njeno življenje zopno.

Silvina velika lepota je bil njegov cilj. Silve Darwizove ni mogel nikdar pozabiti. V nežni ljubezni, hrepenjenju je moral vedno na njo misliti; njegova neugasljiva strast je v njem gorela z enim samim plamenom in navzlic svojim trdim sklepom, navzlic zavesti, da ga je zavrgla, je ni mogel pozabiti.

V svojem življenju drugače ni imel neizpoljenih želja, zato je morala biti konečno enkrat tudi ta želja izpolnjena!

Ko se avtomobil pred hotelom z močnim sunkom vstavi, se Silva naglo vzravna. Hliniti se je morala, kot bi bila do sedaj spala.

Zmedenno smehljaje vpraša: — Ali sem res zaspala? Oprostite.

(Dalje prihodnjic.)

MANJ BABA, MANJ!

Baba Katra je imela tak dar, ni bilo trideset, dvajset jih je bila se ji je kaj samo d sebe lagalo. Pa so bile njene laži brez skode, ker jim tako ni nihče verjel.

Sede neki večer može v krčmi, pa priropota noter baba Katra s svojim košem. Lovila je sapa kakor piškav kovaški meh, zvijala je oči proti stropu, pa so ji pogledi hkratu uhajali tudi na mizo, kjer je stala pijača. Pogledi so ji molče prosili, ali se je ne bo katero usmilil in ji ponudil čašo kapljice.

Može za mizo vprašajo: — Kaj pa je, Katra, kaj boš povedala novega?

Reče baba Katra: — Komaj sem ušla smrti! Če bi dobila požirek...

Se zasmejejo može: — Naprej povej, potem dobiš!

Zastoka baba Katra: — Strašno! V Praprotnem sem bila, po kurah sem gledala, če bi kazalo kaj zasluzka. — Tako se mi tresajo noge, sestri moram! — Ko se je zmracilo, sem jo s košem pobrisala proti domu — dve jarcu imam notri in starega petelina, nemara je še iz Noejeve barke, ne vem ali ga bo kdo hotel — o joj!

Po bližnjici sem šla skozi grajski gozd, žive duše ni bilo blizu — kar sliši vzdah čuden šum, ozrem se, kaj vidijo nesrečne moje oči — čreda volkov se plazi ze menoj — gotovo jih je bilo trideset!

— Manj, baba, manj! — so vzkliknili može.

Baba Katra je poželjivo pogledala po mizi in zastokala: — Se zdaj mi bije srce od groze! Štela jih nisem, kdo bo na prste štel zver, če je tik za teboj in ti z gobci že buta v vedra! Če jih

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA

JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berile

ENGLISH-SLOVENE READER

Stane samo

\$2.—

Narodite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

116 West 18 Street

New York City

SAKSER STATE BANK 82 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y. posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne. Za večjo udobnost svojih klientov, vsak pondeljek do 7. ure zvečer. Posluhujmo se vsi brez izjeme te stare in stanovite domače banke.

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE 'GLAS NARODA' ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

POZOR, ROJAKI

Is naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnove naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov

CALIFORNIA Fontana, A. Hočevar San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO Denver, J. Schutte Pueblo, Peter Cullig, A. Saffir Salida, Louis Costello Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS Aurora, J. Verbich Chicago, Joseph Blush, J. Bevič Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar Cicero, J. Fabian Joliet, A. Anzelc, Mary Bamblich J. Zaletel, Joseph Hrovat La Salle, J. Spelich Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Anton Kobal Springfield, Matija Barborich Waukegan, Jože Zelenc

KANSAS Girard, Agnes Močnik Kansas City, Frank Žagar

MARYLAND Steyer, J. Černe Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN Calumet, M. F. Kobe Detroit, Frank Stular

MINNESOTA Chisholm, Frank Gouže, Frank Pucelj Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula Eveleth, Louis Gouže Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatič

MISSOURI St. Louis, A. Nabrgoj

MONTANA Klein, John R. Rom Roundup, M. M. Panian Washoe, L. Champa

NEBRASKA Omaha, P. Broderick NEW YORK Gowanda, Karl Strnisha Little Falls, Frank Masle

OHIO Barberton, John Balant, Joe H. Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, Math Slapnik, Frank Zadnik

Euclid, F. Bajt Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant in J. Kurše Niles, Frank Kogovšek Warren, Mrs. F. Rachar Youngstown, Anton Kikelj

OREGON Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA Ambridge, Frank Jakš Bessemer, Mary Hribar Braddock, J. A. Germ Bridgeville, W. R. Jakobek Broughton, Anton Ipavec Claridge, A. Yerina

Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro. vansek

Crafton, Fr. Machek Export, G. Previč, Louis Zupan. čič, A. Skerlj Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Kam'in Greensburg, Frank Novak Homer City in okolico, Frank Fe. renchack

Irwin, Mike Paushek Johnstown, John Polanc, Martio Koroshetz Krayn, Ant. Tauželj Luzerne, Frank Balloch Manor, Fr. Demshar Meadow Lands, J. Koprivšek Midway, John Žust Moon Run, Frank Podmlšek Pittsburgh, Z. Jakšhe, Vinc. Arh, J. Pogačar

Presto, F. B. Demshar Reading, J. Pezdirc Steelton, A. Hren Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schifrer West Newton, Joseph Jovan Willock, J. Peternej

UTAH Helper, Fr. Krebs

WEST VIRGINIA Williams River, Anton Svet

WISCONSIN Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren Sheboygan, John Zorman

WEST ALLIS Frank Skok

WYOMING Rock Springs, Louis Taucher Diamondville, Joe Rollic

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom tople priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda": Za eno leto \$8.; za pol leta \$3.; za štiri mesece \$2.; za četrt leta \$1.50.

New York City je \$7. celo leto. Naročnina za Evropo je \$7. za celo leto.

Kretanje Parnikov Shipping News

Table with shipping schedules for various ports including Havre, London, Hamburg, Bremen, etc.

Ta GLOBUS kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave. KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN